

SZOBEK ANDRÁS

1894. december 18. Békéscsaba, Békés vármegye –
1986. december 3. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Sziklai Dezső

FŐBB TISZTSÉGEI

Békés vármegye főispánja	1945. január 6.-1945. szeptember 23.
Az MKP, illetve MDP KV tagja	1945. május 21.-1956. október 31.
A Közellátásügyi Minisztérium politikai államtitkára	1945. szeptember 23.-1947. november 15.
Az MKP PB póttagja	1946. május 19.-1948. június 14.
A Földművelésügyi Minisztérium politikai államtitkára	1947. november 15.-1949. szeptember 17.
Moszkvai nagykövet	1949. szeptember 26.-1950. május 22.
Külkereskedelmi miniszter	1950. május 30.-1953. július 4.
Bel- és külkereskedelmi miniszterhelyettes	1953. július 4.-1953. december 1.
Pekingi nagykövet	1953. december 4.-1954. július 6.
Begyűjtési miniszter	1954. július 6.-1956. október 27.

PÁLYÁJA

Apja, Szobek András uradalmi béresként, később kubikosként dolgozott, anyja neve Slimbarszky Mária volt. Hat testvére élte meg a felnőttkort.

A hat elemít Békéscsabán végezte, majd ácsstanoncnak állt, 1910-ben szabadult fel. Segédlevele birtokában 1910-ben belépett az építőmunkások szakszervezetébe és a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba. 1914. októberben behívták katonának, s rövidesen kivitték az orosz frontra. 1916 tavaszától az akkor megnyílt olasz fronton harcolt. 1918. novemberben, az őszirózsás forradalom után érkezett vissza Békéscsabára, ahol megbízták a munkásörség megszervezésével, és bevásztották a helyi nemzeti tanácsba. A Tanácsköztársaság alatt munkástanács tag, vörösőr századparancsnok volt. 1919. augusztus 3-án, a kommün bukása után letartóztatták, négy hónapra Újszászra internálták, majd a nyíregyházi gyűjtőtáborba vitték, ahonnan 1921 februárjában szabadult. A kötelező rendőri felügyeletet elkerülendő a Borsodi Szénbányánál vállalt munkát bányaácsként, s csak az 1923. évi amnesztia után tért vissza szülővárosába, ahol a szociáldemokrata munkások egyik helyi szervezője, 1944-ig városi titkár volt. 1925-ben bevásztották a városi képviselő-testületbe, 1929-ben egyidejűleg a megyei törvényhatósági bizottságba is bekerült, mindkét helyen a munkásfrakció titkári tisztét töltötte be. 1929-től a munkásotthon-szövetkezet ügyvezető igazgatójaként tevékenykedett. A német megszállás után internálták, majd besorozták egy büntetőszázadba. 1944. októberben megszökött, s visszatért a már szovjet megszállás alatt lévő Békéscsabára.

1944. november 1-től 1945. március 1-ig a Magyar Kommunista Párt Békés megyei titkára volt. 1944. december 17-én az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagjává választották, parlamenti mandátumát 1967-ig folyamatosan megtartotta. 1945. január 4-én Békés vármegye főispánjává nevezték ki, január 9-től ő volt a vármegye közellátási kormánybiztos, szeptember 6-tól a szlovákjuké áttelepítési kormánybiztos is, de részt vett a magyarországi németek kitelepítésének megszervezésében is. 1945. szeptember végén Budapestre került a Közellátásügyi Minisztérium politikai államtitkárának. Közben a párt hierarchiában is emelkedett: az 1945. májusi pártértekezleten bekerült az MKP Központi Vezetőségébe, 1946. májusban pedig a Politikai Bizottság póttagja lett.

1947. szeptembertől a Földművelésügyi Minisztérium politikai államtitkára volt, 1947. december végén megbízták a Közellátási Minisztérium utódaként felállított Országos Közellátási Hivatal vezetésével is. Az MKP és az SZDP fúziójával létrejött Magyar Dolgozók Pártja 1948. júniusi egyesülési kongresszusán a KV tagja lett, de a PB-ből már kimaradt. 1949. szeptembertől Magyarország moszkvai nagykövetségét vezette. 1950. május végén külkereskedelmi miniszternek nevezték ki, 1953. júliustól a két tárca összevonásával megalakított Bel- és Külkereskedelmi Minisztériumban volt miniszterhelyettes, augusztus 9-től első miniszterhelyettes. 1953. decemberben a pekingi nagykövetség élére állították, de fél év múlva hazarendelték, s 1954. júliusban begyűjtési miniszternek tették meg.

Az 1956. októberi forradalom kirobbanása után beállt a pártórségbe. Október 27-én kikerült a kormányból, és nyugdíjazták. Október 31-én Andropov szovjet nagykövet segítségével a tököli szovjet katonai bázisra menekült. 1956. november 4-e után részt vett az MSZMP II. kerületi szervezetének megalakításában. Nyugdíjasként 1957. májustól 1967. áprilisig a kollektív államfői testület, az Elnöki Tanács tagja volt, emellett a Mezőgazdasági Építő- és Tervezővállalatnál tanácsadóként tevékenykedett, s részt vett a Központi Népi Ellenőrző Bizottság munkájában is.

FŐ MŰVEI

A mezőgazdasági termékek állami begyűjtése a begyűjtés időszerű elvi és gyakorlati kérdései. Szikra Kiadó, Budapest, 1955.

Egy munkásélet emlékei. Kossuth Kiadó, Budapest, 1986.

FORRÁS

Az MDP Politikai Bizottsága 1953. július 9-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 53/125. Őrzési egység http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jspx?ADT_ID=39432&MT=1 (A letöltés ideje 2015. január 25.)

IRODALOM

Segédkönyv a Politikai Bizottság tanulmányozásához. Szerkesztette Nyíró András. Interart Stúdió, Budapest, 1989. 316.

Héjja Julianna Erika: *Békés vármegye archontológiája (1699) 1715–1950.* Főispánok és alispánok. Békés Megyei Levéltár, Gyula, 2002. 186–188. http://archivportal.arcanum.hu/mltk/opt/a130322.htm?v=pdf&q=%28WRD%3D%28Szobek%20andr%E1s%29%29/LT_BEML&s=SORT&m=17&a=rec

Bölgöny József-Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004.* Ötödik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 454–455.

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 407–408.